

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 98/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M. V. K. Reality, s. r. o., Štúrova 11, Nitra, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Križanom, Kocel'ova 2, Nitra, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 8 C 112/2015 z 18. novembra 2015 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 124/2016 zo 14. júna 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. V. K. Reality, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M. V. K. Reality, s. r. o., Štúrova 11, Nitra (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Križanom, Kocel'ova 2, Nitra,

ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C 112/2015 z 18. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 124/2016 zo 14. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 112/2015, v rámci ktorého sa proti žalovanej domáhala vydania platobného rozkazu na zaplatenie sumy 532,68 € s príslušenstvom.

Napadnutým uznesením okresného súdu bola sťažovateľke uložená poriadková pokuta v sume 150 € za hrubo urážlivé podanie z 1. júna 2015, v ktorom uviedla, že *„Vyšší súdny úradník je štátny zamestnanec, ktorý je oprávnený samostatne rozhodovať a vykonávať úkony súdu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, v konkurznom konaní a inú činnosť v rozsahu osobitného zákona... človek nie je vystavený žiadnej významnej záťaži, resp. túto prácu nemôžu vykonávať ľudia, ktorí majú niektoré z nasledovných ochorení: závažné duševné poruchy, ťažké poruchy správania, alebo finančná a ekonomická gramotnosť, informačná gramotnosť, matematická gramotnosť...“*.

Podanie z 1. júna 2015 sťažovateľka doručila okresnému súdu ako reakciu na výzvu vyššieho súdneho úradníka na doloženie listín a na doplnenie návrhu na vydanie platobného rozkazu. O odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým prvostupňové rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

O dovolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 8 Cdo 184/2016 zo 14. júna 2017, ktorým dovolanie odmietol ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

Sťažovateľka zdôrazňuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu vyhotovila a podpísala vyššia súdna úradníčka, ktorá sa sama vyjadrila, že podanie sťažovateľky považuje za hrubo znevažujúce jej prácu. Z uvedeného vyvodzuje záver, že *«subjektívny postoj k predmetnému podaniu mohol mať vplyv na objektívne hodnotenie veci samej, teda je možné mať pochybnosti o jej nezaujatosti. V odpovedi na sťažnosť na nečinnosť súdu č. Spr 3068/15 zo dňa 23. 10. 2015 vyššia súdna úradníčka [REDAKOVANÉ] uviedla: „Túto listinu (za predloženie ktorej bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta) považujem za hrubo znevažujúcu moju prácu...“.*».

Citované vyjadrenie vyššej súdnej úradníčky preukazuje podľa názoru sťažovateľky jej osobný pomer k veci, na základe ktorého je dôvodné mať pochybnosti o jej nezaujatosti. Z uvedeného dôvodu boli splnené podmienky na to, aby bolo vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci podľa v tom čase platného a účinného § 14 ods. 1 v spojení s § 17 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 49 ods. 1 v spojení s § 59 CSP).

Napadnuté uznesenie okresného súdu podľa názoru sťažovateľky neobsahuje náležité skutkové a právne odôvodnenie uloženia poriadkovej pokuty, a to aj napriek tomu, že z § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 220 ods. 2 v spojení s § 234 ods. 2 CSP) vyplýva povinnosť všeobecného súdu náležite odôvodniť svoje rozhodnutie.

Krajský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s namietanými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou v jej odvolaní, pričom *„súd sa uchýlil k domýšľavému výkladu odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu a vychádzal zo svojho nesprávneho skutkového záveru“*.

Sťažovateľka argumentuje, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia použil skutočnosť, ktorá s predmetnou listinou *„nemá nič spoločné ani s ním nesúvisí. Na predmetné zdôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia použil zvýraznenie častí vo ftk. návrhu vo veci samej, t. j. skutočnosť, ktorá s predmetnou listinou, ktorá mala byť hrubo urážlivým*

podaním, nemala nič spoločné. Je nadbytočné poukazovať na to, že úvahy súdu o tom, čo mal sťažovateľ zvýraznením častí v návrhu vo veci samej v úmysle ... a úvahy súdu o konaní sťažovateľa urobeným so zlým úmyslom sú absolútne ničím nepodložené, založené len na domnienke súdu urobenej bez akéhokoľvek dokazovania, alebo ich preukázania.“.

V závere sťažovateľka namieta skutkové zistenie krajského súdu, že predmetná listina bola „vykonaná právnu zástupkyňou“, a tvrdí, že to bola ona, ktorá predmetnú listinu „vykonala“ a za absurdný považuje záver krajského súdu, podľa ktorého aj napriek zistenému skutkovému stavu „*vecne správne potvrdil rozhodnutie o uložení pokuty priamo účastníkovi konania*“, teda sťažovateľke.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenia okresného súdu a krajského súdu zruší a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €. Sťažovateľka si zároveň uplatňuje úhradu trov, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť v posudzovanej veci o odvolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 5. augusta 2016, t. j. sťažovateľka podala sťažnosť v tejto časti zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako oneskorene podanej.

Zo sťažnosti zjavne vyplýva, že sťažovateľka začiatok plynutia zákonnej dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde odvodzovala odo dňa, kedy bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 184/2016 zo 14. júna 2017 doručené jej právnomu zástupcovi (3. júla 2017). Sťažovateľka zrejme vychádzala z v zásade ustálenej judikatúry ústavného súdu, podľa ktorej sa lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní považuje za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, ale s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti posudzovanej veci zjavne vylučujú (m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010). K okolnostiam, ktoré zjavne vylučujú aplikáciu uvedeného právneho názoru, patria predovšetkým také, pri ktorých sťažovateľ v zmysle platnej právnej úpravy (zjavne) nedisponuje oprávnením podať dovolanie proti

právoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej moci, ktorým podľa jeho tvrdenia mali byť porušené jeho základné práva alebo slobody, t. j. ak je dovolanie v konkrétnom prípade zjavne neprípustné. V takýchto prípadoch lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde začne plynúť odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktoré predchádzalo podaniu neprípustného dovolania (IV. ÚS 553/2012).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 184/2016 zo 14. júna 2017 bolo dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietnuté ako procesne neprípustné v súlade s § 447 písm. c) CSP z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o poriadkovej pokute, pričom jeho prípustnosť je v zmysle § 420 CSP vylúčená, keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej, resp. o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

Sťažovateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom si [vzhľadom na vymedzenie podmienok prípustnosti dovolania v § 420 písm. f) CSP] musela byť vedomá, že dovolanie nesmerujúce proti rozhodnutiu vo veci samej, resp. ani proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, je odsúdené na neúspech.

Aplikujúc uvedené právne názory na vec sťažovateľky možno podľa názoru ústavného súdu konštatovať, že sťažovateľka si musela byť vedomá toho, že dovolaním napáda rozhodnutie, proti ktorému je uplatnenie tohto mimoriadneho opravného poriadku zjavne (už na prvý pohľad) neprípustné. V takomto prípade nemožno dovolanie (z materiálneho hľadiska) považovať za účinný mimoriadny opravný prostriedok v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a preto na vec sťažovateľky nie je aplikovateľná judikatúra ústavného súdu o začatí plynutia lehoty na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy až po rozhodnutí dovolacieho súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odmietol ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2018